

23. децембар 2010.

Драгана КУНЧЕР
ПОРТРЕТ ДАЛМАТИНСКОГ ЕПИСКОПА
КРАЈЕМ 6. ВЕКА

У Писмима папе Григорија I (590–604) остала је сачувана успомена на два салонитанска епископа: Натала и Максима. Покушали смо да, ослањајући се на овај извор, у мери у којој је то било могуће, реконструишемо њихове личности, однос према Светој столици, начин живота, скуп црквених и световних достојанственика са којима су сарађивали или којима су опонирали, као и прилике у којима су живели.

Предавања се одржавају

у Кнез Михаиловој 36
на првом спрату, сала 2

са почетком у 12:00

Историјски институт Београд
Кнез Михаилова 36/II
тел. 011.2181589, 2638418
факс. 011.2185504
e-mail: istorinst@hi.sanu.ac.rs
www.hi.sanu.ac.rs

Историјски институт
Београд

НАУЧНА ТРИБИНА

октобар – децембар 2010

п р о г р а м

28. октобар 2010.

Ђуро ТОШИЋ
СЛАВОНСКА ГРАНА ПОРОДИЦЕ МИЛОРАДОВИЋ

Потомци трећег а, вјероватно, и најмлађег од поименично познатих родоначелника породице Милорадовић (Михаило, Илија и Данило): прво, Данилов син Вакоумије, а потом унук Симеон преселили су се из Херцеговине у Србију и тамо дочекали крај живота. За Симеоновог сина Јефтимија зна се да је живио у Славонској епархији, Градишкој регименти и селу Драгомир, којем би могло одговарати мјесто Dragomerich које је припадало каштелу Градиште у Пожешкој жупанији. Служећи као двадесетогодишњи младић у фрај-компанији хусара (коњаника) Михаила Чарнојевића, показао се веома вјерним, ревносим, способним и храбрим официром, што му је била препорука за унапређење у чин гренадирског капетана којег је носио и после преласка у Градишку регименту. Његово храбро држање у борбама код Клатенберга, Харцберга, Ковина, Планаја и Лудерхофа није промакло ни пажњи његових претпостављених који су га због тога предлагали за разна одликовања на бечком царском двору. Највеће од поменутих признања била је повеља Марије Терезије којом је 13. септембра 1760. Јефтимија и млађег му брата Мојсија, подофицира у аустријској војсци, уздигла у ранг њемачког племства (Deutsche Ritterstand), дозволивши им да се могу служити предикатом својих предака (von Hrabrenovich und Dubrave). Идући трагом породичне традиције и Јефтимијеви синови (Данило, Симеон и Атанасије) се још од најраније младости подучавају војничким вјештинама, с тим што је најстаријег Данила у једва тридесетој години живота неумитна смрт, а најмлађег Атанасија, у још ранијој животној доби нека опака болест зауставила на томе путу.

11. новембар 2010.

Драгић ЖИВОЈИНОВИЋ
АРХИЕПИСКОП НИКОДИМ I

Свестрана, могло би се рећи и ренесансна, личност Никодима I, игумана хиландарског (1311–1316) и архиепископа српског (1317–1324), привлачила је пажњу истраживача од настанка критички утемељене националне историографске школе у другој половини XIX столећа. Његовим улогама монаха, теолога, књижевника, дипломате, политичара, црквеног великодостојника и свјетитеља бавили су се многи: од Ђуре Даничића и Светислава Вуловића, преко Станоја Станојевића и Владимира Мошина, до Лазара Мирковића и Ђорђа Трифуновића – да споменемо само нека имена. Но, упркос обиљу литературе, самом Никодиму није посвећена посебна студија, већ се о њему говорило у склопу проучавања ширих целина или је, пак, било речи о појединим аспектима његовог лика и дела. Сада нам се пружа прилика да, полазећи од постојећег изворног материјала и узимајући у обзир досадашње резултате истраживања, скицирамо што целовитији портрет ученог поглавара Српске цркве.

25. новембар 2010.

Биљана ВУЧЕТИЋ
**ЈЕДНА АМЕРИЧКА МАРКИЗА
О НИКОЛИ I ПЕТРОВИЋУ**

Од осамдесетих година XIX века, па све до друге деценије XX века у "Чикаго Трибјуну", једном од водећих гласила у САД појављују се извештаји о

кнезу односно краљу Николи. Аутор новинске рубрике која се односи на живот на европским дворovima и прати расположење европске аристократије била је америчка држављанка под псеудонимом Маркиза де Фонтеноа. Живот европског племства веома је занимао америчку јавност, много више од европске политике или економије. Читалачку публику "Чикаго Трибјунa" чинили су и бројни исељеници са Балкана, из Црне Горе и Србије, па је занимање било утолико веће. Маркиза је често боравила на Балкану и лично посетила Цетиње 1880. године, о чему је оставила велику писану забелешку из 1892. године.

9. децембар 2010.

Милун СТИЈОВИЋ
**СРПСКИ СВЕШТЕНИК –
ЛИСТ СРПСКО-ПРАВОСЛАВНОГ СВЕШТЕНСТВА
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

Српски свештеник је лист који је уочи Првог светског рата (1912–1914) издавало Удружење српско-православног свештенства Босне и Херцеговине. Уређивао га је угледни прота и истакнути национални борац Коста Божић који је „истицао мисао о духовној заједници православног српског свештенства из свију крајева, као претечу националног ослобођења“. У овом излагању сагледаћемо шта заокупља пажњу српског свештенства у Босни и Херцеговини, какви су у овим преломним тренуцима за српски народ ставови према верским, националним и културним питањима, као и какве се поуке у листу дају народу.